

1

Kruipende schaduwen

Het Rad des Tijds draait rond en rond. Eeuwen komen en gaan en laten herinneringen achter die legenden worden. Dan vervagen de legenden tot mythen, tot ook die reeds lang zijn vergeten bij de wederkomst van de Eeuw die deze verhalen schiep. In een Eeuw – door sommigen de Derde Eeuw genoemd, een Eeuw die nog zal komen, een Eeuw die reeds voorbij is – stak een wind op in de grote steppe die de Vlake van Caralain genoemd wordt. De wind was niet het begin. Het Rad kent geen begin en de wenteling van het Rad kent geen einde. Maar het was *een* begin.

Onder een vroege ochtendzon joeg de noordwestenwind over eindeloze spannen grasland en wijdverspreide bosjes, over de snelstromende Luan, over de brokkelige spitsen van de Drakenberg, de legendarische berg die hoog boven de stille deining van de golvende vlakten oprees, zo hoog dat wolken hem reeds halverwege de rokende top omkransten. De Drakenberg, waar de Draak was gestorven – en met hem volgens sommigen de Eeuw der Legendes – en waar hij volgens de voorspellingen zou worden wedergeboren. Of wedergeboren was. Noord en west, over de dorpen Jualdhe, Darein en Alindaer, waar bruggen zich als stenen kantwerk uitstrekten naar de Glanzende Muren, de hoge, witte muren van wat volgens velen de grootste stad ter wereld was. Tar Valon. Een stad die elke avond nog net werd aangeraakt door de trage avondschaaduw van de Drakenberg.

Binnen deze muren leken de door Ogier opgetrokken, tweeduizend jaar oude gebouwen meer gegroeid dan gebouwd, meer het werk van wind en water dan het fabelachtige handwerk van Ogierse steenvoegers. Sommige bouwwerken leken op opvliegende vogels of grote schelpen uit verre zeeën. Hoog oprijzende torens, gevlamd, gegroefd of met spiralen, waren op honderden voet hoogte verbonden door bruggen, vaak zonder borstweringen. Alleen mensen die allang in Tar Valon woon-

den, wisten zich te beheersen en stonden niet stomverbaasd te gapen zoals het plattelandsvolk dat nog nooit van hof en haard was weggeveest.

De grootste van die torens, de Witte Toren, beheerste de stad, als gepolijst ivoor glinsterend in de zon. ‘Het Rad des Tijds draait om Tar Valon,’ zeiden de mensen in de stad, en: ‘Tar Valon draait om de Toren.’ De eerste blik die de reizigers op Tar Valon wierpen voor hun paarden in het zicht van de bruggen kwamen of voordat hun rivierschippers het eiland zagen, gold de Toren die de zon als een baken weerkaatste. Geen wonder dat het grote plein rond het ommuurde gebied van de Toren onder het enorme aanzicht van het bouwwerk veel kleiner leek dan het in werkelijkheid was, en dat de mensen op het plein wel vliegen leken. Maar zelfs als de Witte Toren de kleinste op het eiland geweest was, zou hij nog steeds Tar Valon hebben beheerst, omdat hier het hart van de Aes Sedai-macht was gelegen.

De enorme mensenmassa’s vulden op geen stukken na het plein. Aan de rand verdrongen de mensen zich in een krioelende massa, die haar dagelijkse gang ging, maar vlak bij het gebied van de Toren waren er steeds minder mensen, tot aan een kring van lege plavuizen van tenminste vijftig pas breed om de hoge witte muren heen. Natuurlijk werden de Aes Sedai in Tar Valon buitengewoon geëerbiedigd, en de Amyrlin Zetel heerste over de stad zoals ze over de Aes Sedai heerste, maar slechts weinigen wilden van nabij de macht van de Aes Sedai ervaren. Trots de grote schouw in je eigen vertrek bekijken, was geen reden om het vuur in te lopen.

Slechts enkelen kwamen dichterbij en liepen de brede trap op naar de Toren zelf, naar de deuren met het prachtige houtsnijwerk, die breed genoeg waren om minstens tien mensen naast elkaar binnen te laten. Die deuren stonden uitnodigend open. Er waren altijd wel mensen die hulp nodig hadden of op iets antwoord wilden hebben, dat volgens hen alleen de Aes Sedai konden geven, en ze kwamen van heinde en verre, uit Arafel en Geldan, uit Saldea en Illian. Velen zouden daarbinnen hulp of goede raad krijgen, hoewel vaak niet de vermoede raad of verwachte hulp.

Min hield de brede kap van haar mantel opgeslagen, zodat haar gezicht in schaduw was gehuld. Ondanks de warme dag was het kledingstuk zo licht dat een vrouw die ogenschijnlijk verlegen was, niet de aandacht trok. En er waren vrij veel mensen die verlegen naar de Toren stapten. Ze trok inderdaad weinig aandacht. Haar donkere haar

was langer dan bij haar vorige bezoek aan de Toren, hoewel het nog steeds niet tot haar schouders reikte. Haar jurk was van eenvoudige blauwe stof, met smalle stroken witte Jaerecuz-kant om haar hals en polsen. Het zou een rijke boerendochter in haar mooiste jurk niet mistaan en evenmin de andere vrouwen die de brede trappen naderden. Min hoopte tenminste dat ze er hetzelfde uitzag. Ze moest zichzelf ervan weerhouden naar de anderen te gluren om te zien of die er anders bij liepen of zich anders gedroegen. *Ik kan het best*, zei ze tegen zichzelf.

Ze had haar lange reis zeker niet gemaakt om het nu op te geven. De jurk was een goede vermomming. De vrouwen in de Toren herinnerden zich een jonge vrouw met kortgeknipte haren, altijd in jongenskleren en nooit in een jurk. Het moest een goede vermomming zijn. Ze kon eigenlijk niet anders. Niet echt.

Haar maag speelde op toen ze dichterbij de Toren kwam en ze klemde het bundeltje dat ze tegen haar borst gedrukt hield, steviger vast. Daarin zaten haar gewone kleren, haar goede laarzen en al haar bezittingen. Haar paard had ze bij een herberg in de buurt achtergelaten. Met een beetje geluk zou ze over een paar uur weer op de rug van de ruïn zitten, op weg naar de Ostreinbrug en de weg naar het zuiden. Het vooruitzicht om al zo snel weer op de rug van een paard te klimmen trok haar niet bepaald aan, niet nadat ze weken onafgebroken in het zadel had gezeten, maar ze wilde hier zo snel mogelijk weg. Ze had de Witte Toren nooit gastvrij gevonden, en nu leek hij net zo afstotelijk als de kerker van de Duistere bij Shayol Gul. Ze huiverde en wensde dat ze niet aan de Duistere gedacht had. *Ik vraag me af of Moiraine denkt dat ik alleen maar ben gegaan omdat ze het me vroeg. Het Licht helpe me! Ik gedraag me als een stom kind, dat iets stoms doet vanwege een stomme man!*

Ze besteeg de treden niet zonder moeite – elk ervan was zo breed dat ze twee passen moest doen voor de volgende trede – maar waar anderen zich aan de ijle hoogte van de Toren vergaapten, liep zij gewoon door. Ze wilde er zo snel mogelijk vanaf zijn.

Binnen omsloten doorgangsbogen bijna geheel een grote, ronde voorzaal, maar de bezoekers zaten dicht bij elkaar in het midden van de zaal, onder de halfronde koepel. Door de eeuwen heen hadden ontelbare zenuwachtige voeten de witstenen vloer gesleten en glad geschuifd. Niemand dacht aan iets anders dan aan deze plek en de reden van hun bezoek. Een boers echtpaar in ruwe wollen kledij dat elkaars

eeltige handen omklemd hield, stond vlak naast een koopvrouw in zijde en fluweel, met een dienaars vlak achter haar, die een klein met zilver bewerkt kistje vasthield; ongetwijfeld het geschenk van haar mees-teres voor de Toren. Overal elders zou de koopvrouw hooghartig hebben neergekeken op boerenfolk dat zich verstoutte zo dichtbij te komen, en zij zouden hun voorhoofd hebben aangeraakt en zich verontschuldiging hebben teruggetrokken. Nu echter niet. Hier echter niet.

Onder de bezoekers bevonden zich weinig mannen en dat verbaasde Min helemaal niet. De meeste mannen werden zenuwachtig als het om Aes Sedai ging. Iedereen wist dat mannelijke Aes Sedai – toen die nog bestonden – verantwoordelijk waren geweest voor het Breken van de Wereld. Drieduizend jaar had die herinnering niet doen verbleken, al had de tijd vele bijzonderheden herschreven. Nog steeds werden kinderen bang gemaakt met verhalen over mannen die de Ene Kracht konden geleiden, mannen die tot krankzinnigheid waren gedoemd door de smet van de Duistere op saidin, het mannelijke deel van de Ware Bron. Het ergste was het verhaal van Lews Therin Telamon, de Draak, Lews Therin de Verwantslachter, die de aanzet had gegeven tot het Breken. De verhalen joegen volwassenen trouwens evenveel angst aan. De voorspellingen gewaagden van de wedergeboorte van de Draak in een tijd waarin de nood voor de mensheid het grootst zou zijn, om de Duistere te bevechten in Tarmon Gai'don, de Laatste Slag. Maar dat veranderde het oordeel van de meeste mensen niet over mannelijke geleiders. Vandaag de dag zou iedere Aes Sedai op een geleider jagen; van de zeven Ajahs deed de Rode Ajah weinig anders.

Dit alles had natuurlijk niets te maken met het hulp zoeken bij de Aes Sedai, maar mannen voelden zich totaal niet op hun gemak als ze op de een of andere manier met de Aes Sedai en de Kracht te maken kregen, met uitzondering van de zwaardhanden. Maar iedere zwaardhand was gebonden aan een Aes Sedai, en zwaardhanden konden toch niet echt tot de gewone lieden gerekend worden. Men zei immers: 'Een man zal bij een splinter eerder zijn hand afhakken dan een Aes Sedai om hulp vragen.' Vrouwen doelden daarmee op de koppige dwaasheid van mannen, maar Min had mannen horen beweren dat het verlies van een hand de beste beslissing was.

Ze vroeg zich af wat deze mensen zouden doen als ze wisten wat zij wist. Misschien gillend op de loop gaan. En als men wist waarom ze hier was, zou ze onverwijd door de Torenwacht in een kerker worden

gegooid en het misschien niet eens overleven. Ze had vrienden in de Toren, maar niemand met macht of invloed. Als de reden van haar komst bekend werd, zou zij haar vrienden eerder aan de galg of voor de beul brengen dan dat die haar konden helpen. Vooropgesteld natuurlijk dat ze dan nog in leven was; de kans was veel groter dat men haar, lang voor haar berechting, voor altijd de mond zou snoeren. Ze sprak zichzelf bestraffend toe dat ze op moest houden zo te denken. *Ik kom binnen en ik ga weer naar buiten. Het Licht verblindt Rhand Altor voor deze ellende!*

Er waren drie of vier Aanvaarders, vrouwen van Mins leeftijd, misschien iets ouder, die in de zaal rondgingen en zachtjes met de bezoekers spraken. Hun witte jurken waren slechts versierd met de zeven kleurbanden bij de zoom, één kleur voor elke Ajah. Van tijd tot tijd verscheen er een Novice, nog jonger, geheel in het wit, om iemand verder mee de Toren in te nemen. De bezoekers volgden die Novices dan met een vreemde mengeling van gretige opwinding en schuifelende tegenzin.

Een Aanvaarde bleef voor haar staan en Min klemde haar pak steviger tegen zich aan. ‘Moge het Licht op u schijnen,’ zei de vrouw plichtmatig. Ze had krullend haar. ‘Ik heet Faolain. Hoe kan de Toren u van dienst zijn?’

Faolains donkere, ronde gezicht verried het geduld van iemand met een vervelende klus die veel liever iets anders wil doen. Van wat Min over de Aanvaarders wist, was dat waarschijnlijk leren. Leren voor Aes Sedai. Maar het belangrijkste was dat er geen enkele blik van herkenning in Faolains ogen te bespeuren viel. Zij hadden elkaar heel kort ontmoet toen Min eerder in de Toren was.

Toch deed Min zich bedeesd voor en boog ze haar hoofd. Dat was niet vreemd; boerenmensen kenden het grote verschil tussen een Aanvaarde en een volwaardige Aes Sedai niet eens. Ze verborg haar gelaats-trekken diep in haar kap en keek Faolain niet aan.

‘Ik heb een vraag die ik de Amyrlin Zetel moet voorleggen,’ begon ze, en zweeg abrupt toen drie Aes Sedai de voorzaal in keken, één zuster alleen en twee anderen samen vanuit een andere doorgang.

De Aanvaarders en Novices bogen als hun werk hen dicht bij een van de Aes Sedai voerde, maar werkten gewoon door, hooguit wat vlugger. Dat was alles. Maar dat gold niet voor de mensen van buiten met hun verzoek. Die leken allemaal de adem in te houden. Buiten de Witte Toren, buiten Tar Valon, hadden ze simpelweg kunnen aannemen

dat de drie Aes Sedai vrouwen waren wier leeftijd moeilijk viel vast te stellen. Drie vrouwen in de bloei van hun jeugd, maar ouder dan hun gladde wangen deden vermoeden. In de Toren was echter elke twijfel onmogelijk. Een vrouw die lang met de Ene Kracht gewerkt had, werd minder door de tijd getekend dan andere vrouwen. In de Toren hoefde niemand de Grote Serpent-ring te zien om een Aes Sedai te herkennen.

Door de groep mensen rimpelde een golf van revérences en de paar mannen maakten een housterige buiging. Twee of drie mensen vielen zelfs op hun knieën. De rijke koopvrouw zag er bang uit; het boeren-echtpaar naast haar staaarde naar tot leven gewekte legenden. Hoe je met een Aes Sedai moest omgaan, was voor de meesten iets van horen zeggen; het was niet waarschijnlijk dat iemand in de zaal ooit eerder een Aes Sedai had gezien, behalve degenen uit Tar Valon zelf, en ook die zouden waarschijnlijk nooit zo dicht bij een zuster zijn geweest.

Maar het waren niet de Aes Sedai zelf die Min met stomheid sloegen. Soms – niet altijd – zag zij dingen als ze naar anderen keek. Beelden en aura's die gewoonlijk kort oplichtten en snel verdwenen. Soms wist ze wat die betekenden. Dat kwam heel weinig voor – minder vaak dan het zien – maar als ze het wist, had ze het altijd bij het rechte eind.

Aes Sedai en hun zwaardhanden bezaten, anders dan de meeste mensen, voortdurend beelden. Soms hadden ze er zoveel die flikkerend voor haar ogen dansten dat Min er duizelig van werd. Maar veel of weinig: het maakte geen verschil voor het verklaren; ze begreep het bij een Aes Sedai al net zo zelden als bij anderen. Ditmaal begreep ze echter meer dan ze wilde, waardoor ze moest rillen.

Een slanke vrouw met tot haar middel vallend zwart haar was de enige die ze herkende. Haar naam was Ananda, van de Gele Ajah. En ze vertoonde een ziekelijk bruine, verschrompelde aura die door rottende scheuren openspleet, steeds dieper en breder wegrottend. De kleine Aes Sedai met het sluike haar naast Ananda was een Groene zuster, aan haar stola met groene franje te zien. Toen ze zich omdraaide, werd de geborduurde Witte Vlam van Tar Valon even zichtbaar. En op haar schouder leek tussen de geborduurde wijnranken en appelbloesems van haar stola een menselijke schedel genesteld. Een kleine vrouwenschedel, kaalgepikt en in de zon verbleekt. De derde, een vriendelijke, gezette vrouw die nu halverwege de zaal was, droeg geen stola. De meeste Aes Sedai droegen die slechts bij plechtige gelegenheden. Haar opgeheven kin en ferme schouders getuigden van kracht en trots.

Haar koele, blauwe ogen leken door een rafelig bloedgordijn dat in vuurrode flarden over haar gezicht stroomde, een blik op de bezoekers te werpen.

In de dans van beelden rond het drietal vervaagden bloed en schedel en aura, ze kwamen weer op en vervaagden opnieuw. De bezoekers staarden vol ontzag; zij zagen slechts drie vrouwen die de Ware Bron konden aanraken en de Ene Kracht konden geleiden. Niemand anders dan Min zag het andere. Alleen Min wist dat deze vrouwen zouden sterven. Alledrie, op dezelfde dag.

‘De Amyrlin kan niet iedereen spreken,’ zei Faolain met nauw verholten ongeduld. ‘Haar eerste openbare ontvangst is pas over tien dagen. Zeg me wat u wenst en ik zoek de zuster die u het beste kan helpen.’ Mins ogen schoten naar de bundel in haar armen. Ze bleef ernaar kijken, ook om geen tweede keer die beelden en aura’s te zien. *Alledrie! Licht!* Hoe groot was de kans dat drie Aes Sedai op dezelfde dag gingen sterven? Maar ze wist het. Ze wist het.

‘Ik heb het recht om de Amyrlin Zetel te spreken. Persoonlijk.’ Het was een recht dat zelden werd geëist – wie zou het wagen? – maar het bestond. ‘Iedere vrouw heeft dat recht en ik vraag erom.’

‘Denkt u dat de Amyrlin persoonlijk iedere bezoeker van de Witte Toren kan spreken? Een andere Aes Sedai zal u zeker kunnen helpen.’ Faolain legde een zware nadruk op de titels, alsof ze Min wilde overdonderen. ‘Zeg me waar uw verzoek over gaat. En uw naam, zodat de Novice weet wie ze op moet halen.’

‘Mijn naam is... Elmindreda.’ Min kromp onwillekeurig in elkaar. Ze had haar naam altijd gehaat, maar de Amyrlin was een van de weinigen die hem ooit hadden gehoord. Als die het zich maar kon herinneren. ‘Ik heb het recht om de Amyrlin te spreken. En mijn verzoek is alleen voor haar bestemd. Ik heb het recht.’

De Aanvaarde trok een wenkbrauw op. ‘Elmindreda?’ Haar mond vertrok zich tot een vermaakte glimlach. ‘En u maakt aanspraak op uw recht. Goed. Ik zal de Hoedster van de Kronieken doen berichten dat u de Amyrlin Zetel persoonlijk wilt spreken, Elmindreda.’

Min had de vrouw een klap willen geven voor de manier waarop ze ‘Elmindreda’ benadrukte, maar ze dwong zichzelf ‘Dank u’ te mompelen.

‘Bedank me nog maar niet. Het zal ongetwijfeld heel lang duren voor de Hoedster u kan aanhoren, wat zeker zal inhouden dat uw vraag pas bij de volgende ontvangst van de Moeder gesteld kan worden. Oefen

geduld, Elmindreda.' Ze gaf Min een zuinig glimlachje, bijna meesmuilend, en wendde zich af.

Knarsetandend plaatste Min haar bundel tussen twee doorgangen tegen de muur en probeerde zo goed mogelijk in de achtergrond van de lichtgekleurde stenen op te gaan. *Vertrouw niemand en probeer niet op te vallen tot je bij de Amyrlin bent*, had Moiraine haar gezegd. Moiraine was een Aes Sedai die ze vertrouwde. Meestal. Hoe dan ook, het was een goede raad. Ze hoefde alleen de Amyrlin maar te spreken, en dan was het voorbij. Dan kon ze haar eigen kleren weer aantrekken, haar vrienden opzoeken en vertrekken. Dan hoefde ze zich niet meer te verbergen.

Ze zag opgelucht dat de Aes Sedai waren weggegaan. Drie Aes Sedai die op een en dezelfde dag zouden sterven. Het was onmogelijk; dat was het enige woord dat ze ervoor kon gebruiken. Maar het zou gebeuren. Wát ze ook zou zeggen en wát ze ook zou doen, ze zou er niets aan kunnen veranderen – als ze wist wat een beeld betekende, gebeurde het ook – maar ze moest het de Amyrlin vertellen. Het zou weleens even belangrijk kunnen zijn als het nieuws van Moiraine, hoewel ze dat amper kon geloven.

Een nieuwe Aanvaarde kwam iemand vervangen, en voor het gezicht met de blozende appelwangen zag Min tralies zweven. Toen keek Sheriam, de Meesteresse der Novices, de zaal in. Eén blik volstond om Min strak naar de stenen vloer te doen staren; Sheriam kende haar maar al te goed. Het gezicht van de roodharige Aes Sedai leek verwond en gekneusd. Het was slechts een visioen, maar Min moest op haar lippen bijten om een kreet te onderdrukken. Sheriam met haar rustige gezag en zekerheid was even onverwoestbaar als de Toren. Er bestond toch zeker niets wat Sheriam kwaad kon doen? Maar er zou haar iets overkomen.

Een onbekende Aes Sedai met de stola van de Bruine Ajah begeleidde een forse vrouw in een fijn geweven rood gewaad naar de deuren. De vrouw liep even lichtvoetig als een meisje en haar gezicht straalde, ze lachte bijna van plezier. De Bruine zuster glimlachte eveneens, maar haar aura verdween als een dovende kaarsvlam.

Dood. Verwondingen, gevangenschap en dood. Voor Min had het op papier geschreven kunnen zijn.

Ze keek naar haar voeten. Ze wilde niets meer zien. *Laat ze mijn naam nog weten*, dacht ze. Tijdens de lange tocht na de Mistbergen had ze nooit wanhoop gevoeld, zelfs niet bij die twee keren dat iemand haar

paard trachtte te stelen, maar nu voelde ze het. *Laat haar zich die bloednaam herinneren.*

‘Vrouw Elmindreda?’

Min schrok op. De zwartharige Novice voor haar was nauwelijks oud genoeg om van huis weg te zijn. Ze was misschien vijftien, zestien jaar, hoewel ze zich inspande om er zo waardig mogelijk uit te zien.

‘Ja? Ik ben... Zo heet ik.’

‘Ik ben Sahra. Wilt u meekomen?’ In Sahra’s hoge stemmetje klonk verbazing door. ‘De Amyrlin Zetel zal u in haar werkkamer ontvangen.’

Min zuchtte opgelucht en liep graag mee.

Haar diepe mantelkap verborg nog steeds haar gezicht, maar ze kon iedereen zien, en hoe meer ze zag, hoe sneller ze bij de Amyrlin wilde zijn. Er waren weinig mensen in de brede, rond lopende gangen met hun kleurrijke vloertegels, wandtapijten en gouden lamphouders – de Toren was gebouwd voor veel meer bewoners dan er nu waren – maar ze kreeg bij bijna iedereen een visioen van geweld en gevaar.

Er haastten zich zwaardhanden voorbij, die nauwelijks naar de twee vrouwen keken. Ze bewogen zich als jagende wolven en hun zwaarden leken weinig toe te voegen aan hun dodelijke uitstraling, maar ze zag visioenen van bloedige gezichten en gapende wonden. Zwaarden en speren dansten dreigend boven hun hoofden. Hun aura’s flikkerden wild op de vlijmscherpe rand van de dood. Ze zag dode mannen rondlopen en wist dat die op dezelfde dag zouden sterven als de Aes Sedai in de voorzaal, of hooguit een dag later. Zelfs sommige bedrijvig heen en weer snellende mannen en vrouwen met de Vlam van Tar Valon op hun borst, toonden tekenen van geweld. Rond het hoofd van een Aes Sedai die ze verderop in een zijgang zag, zweefden kettingen. En een andere die hun pad kruiste, leek een zilveren halsband te dragen. Bij die aanblik snakte Min naar adem; ze wilde het uitschreeuwen.

‘Het kan allemaal heel overweldigend zijn als men dit nooit eerder heeft gezien,’ zei Sahra. Ze probeerde het te zeggen alsof de Toren voor haar even gewoon was als haar dorp, maar slaagde daar niet echt in. ‘Maar hier bent u veilig. De Amyrlin Zetel zal alles rechtzetten.’ Haar stem sloeg over toen ze de Amyrlin noemde.

‘Licht, laat haar dat doen,’ mompelde Min. De Novice schonk haar een geruststellende glimlach.

Tegen de tijd dat ze de gang bij de werkkamer van de Amyrlin hadden bereikt, voelde Min haar maag opspelen en trapte ze Sahra bijna

op de hielen. Het was dat ze zich als een vreemde wilde gedragen, anders was ze er allang naartoe gehold.

Een van de deuren naar de vertrekken van de Amyrlin ging open en een jongeman met roodgouden haar kwam opgewonden naar buiten, bijna Min en haar begeleidster omverlopend. Hij was lang en liep kaarsrecht in zijn blauwe jas met goudborduursel op de kraag en mouwen. Gawein van Huis Trakand, de oudste zoon van koningin Morgase van Andor, was van top tot teen een trotse jonge heer. Een woedende jonge heer. Min had geen tijd meer om haar hoofd af te wenden; hij staaarde haar recht in het gezicht.

Zijn ogen werden groot van verrassing en vernauwden zich toen tot splinters blauw ijs. ‘Dus jij bent terug. Weet jij waar mijn zuster en Egwene zijn?’

‘Zijn ze niet hier?’ Een golf van paniek sloeg door Min heen en ze vergat alles. Voor ze het besepte, had ze hem bij de mouwen gegrepen. Ze staaarde hem doordringend aan en dwong hem een stap terug te doen. ‘Gawein, ze zijn al maanden geleden naar de Toren vertrokken! Elayne, Egwene en Nynaeve ook. Met Verin Sedai en... Gawein, ik... ik...’ ‘Rustig,’ zei hij zacht, haar handen losmakend. ‘Licht! Het was niet mijn bedoeling je zo aan het schrikken te maken. Ze zijn veilig aangekomen. En ze wilden geen woord zeggen over waar ze geweest waren, of waarom. Niet tegen mij. En ik hoef zeker niet te hopen dat ik iets van jou hoor?’ Ze dacht dat ze haar gezicht in de plooi hield, maar hij keek haar even aan en zei toen: ‘Dat dacht ik wel. Deze plaats heeft meer geheimen dan... Ze zijn opnieuw verdwenen. Net als Nynaeve.’ Nynaeve werd er haast achteloos aan toegevoegd. Ze mocht dan een vriendin van Min zijn, voor hem was ze van geen enkel belang. Zijn stem werd weer harder en elke tel meer gespannen. ‘En opnieuw zonder een woord te zeggen! Niets! Men zegt dat ze als straf voor het weglopen ergens op een boerderij zitten, maar ik kan ze nergens vinden. De Amyrlin wil me geen duidelijk antwoord geven.’

Min kromp in elkaar; een tel lang hadden bloedsporen van zijn gezicht een grimmig masker gemaakt. De klap kwam tweemaal zo hard aan. Haar vriendinnen waren weg – juist vanwege hen had ze minder moeite gehad om naar de Toren te gaan – en Gawein zou gewond raken op de dag dat de Aes Sedai zouden sterven.

Ondanks alles wat ze al had gezien en ondanks haar grote angst was ze tot dit ogenblik niet echt persoonlijk geraakt. Een ramp voor de Toren zou tot ver buiten Tar Valon gevolgen hebben, maar zij was niet

van de Toren en zou dat ook nooit zijn. Gawein k nde ze echter, h m vond ze aardig, en hij zou gewond raken, erger dan het bloed haar zei, meer dan wonden aan zijn lichaam. Ze bedacht opeens dat als de Toren door een ramp werd overvallen, niet alleen haar onbekende Aes Sedai zouden worden getroffen, vrouwen die haar niet veel deden, maar ook haar vriendinnen. Zij w ren van de Toren.

Ergens was ze blij dat Egwene en de anderen er niet waren, blij dat ze bij hen geen mogelijke aanwijzingen van dood kon zien. Tegelijkertijd wilde ze haar vriendinnen ook w l zien, voor de zekerheid, om te zien of er niets was, of ze zouden leven. Waar waren ze, in Lichtsnaam? Waarom waren ze weggegaan? Voor zover ze hen kende, achtte ze het best mogelijk dat haar drie vriendinnen gewoon wilden dat Gawein niets wist om hem onwetend te houden.

Plotseling besepte ze waar ze was, en waarom, en dat zij en Gawein niet alleen waren. Sagra leek vergeten te zijn dat ze Min naar de Amyrlin moest brengen; ze leek alles te vergeten, behalve de jonge heer, en ze keek hem aan met kalfsogen die hem niet eens opvielen. Nou ja, het had geen zin meer om te doen alsof ze een vreemdelinge in de Toren was. Ze stond voor de deur van de Amyrlin en niets kon haar nog tegenhouden.

‘Gawein, ik weet niet waar ze zijn, maar als ze hun straf op een boerderij ondergaan, zitten ze waarschijnlijk onder het zweet en staan ze tot hun heupen in de modder, en ben jij zo ongeveer de laatste die ze onder ogen willen komen.’ Feitelijk voelde ze zich net zo ongerust over hun afwezigheid als Gawein. Er was te veel gebeurd, er gebeurden nog steeds te veel dingen die met hen en haar te maken hadden. Maar het was niet onmogelijk dat ze voor straf weggestuurd waren. ‘Je helpt ze niet door de Amyrlin boos te maken.’

‘Ik weet niet eens  f ze op een boerderij zitten. Zelfs niet of ze in leven zijn. Waarom al dat heimelijke, ontwijkende gedoe als ze slechts staan te wieden? Als mijn zuster iets overkomt... Of Egwene...’ Hij keek boos naar zijn laarspunten. ‘Ik word verondersteld een oogje op Elayne te houden. Hoe kan ik haar beschermen als ik niet weet waar ze is?’

Min zuchtte. ‘Denk je dat ze dat nodig heeft? Of Egwene?’ Maar als de Amyrlin hen ergens heen had gestuurd, was het misschien wel nodig. Als de Amyrlin dacht haar doel te bereiken door een vrouw een berenhol in te sturen met een twijgje in haar hand, zou ze dat doen. En ze zou erop rekenen dat de vrouw volgens haar opdracht met de

huid of met de beer aan de lijn zou terugkomen. Maar als ze Gawein dat vertelde, zou dat zijn zorgen maar vergroten en hem helemaal laaiend maken. ‘Gawein, ze hebben zich aan de Toren gebonden. Ze zullen je niet dankbaar zijn als je er mee gaat bemoeien.’

‘Ik weet dat Elayne geen kind meer is,’ zei hij geduldig, ‘ook al loopt ze het ene moment weg als een kleuter en speelt ze het volgende moment dat ze een Aes Sedai is. Maar ze is mijn zuster, én de erfdochter van Andor. Na moeder wordt zij koningin. Andor heeft haar nodig, gezond en wel, om de troon te bestijgen, en geen nieuwe Opvolgingsoorlog.’

Spelen dat ze een Aes Sedai is? Kennelijk had hij er geen benul van hoe groot de gave van zijn zuster was. Zolang Andor bestond, waren de erfdochters voor hun scholing naar de Toren gestuurd, maar Elayne was de eerste met voldoende aanleg om tot Aes Sedai te worden verheven, en ze zou een heel machtige Aes Sedai worden. Waarschijnlijk wist hij ook niet dat Egwene minstens zo sterk was.

‘Dus je wilt haar beschermen, of ze nou wil of niet?’ Ze zei het zo vlak dat hij had moeten merken dat hij een fout maakte, maar hij miste de waarschuwing helemaal en knikte bevestigend.

‘Dat is mijn plicht geweest vanaf de dag van haar geboorte. Mijn bloed geven voor het hare; mijn leven geven voor haar. Die eed heb ik afgelegd toen ik nog maar amper over de rand van haar wieg kon kijken. Gareth Brin moest me uitleggen wat het betekende. Ik ga die eed nu niet breken. Andor heeft haar harder nodig dan mij.’

Hij sprak met kalme zekerheid, een aanvaarding van iets wat natuurlijk en juist was, die haar deed huiveren. Ze had hem altijd gezien als jongensachtig, lachend en plagerig, maar nu leek hij een vreemde. Ze dacht dat de Schepper erg moe moest zijn geweest toen het tijd werd om de man te scheppen. Soms vond ze hen amper menselijk. ‘En Egwene? Welke eed heb je om haar gezworen?’

Zijn gezicht veranderde niet, maar hij schuifelde behoedzaam met zijn voeten. ‘Natuurlijk ben ik bezorgd om Egwene. En om Nynaeve. Wat er met Elaynes vriendinnen gebeurt, kan Elayne zelf overkomen. Ik ga ervan uit dat ze nog steeds bij elkaar zijn; toen ze hier waren, zag ik er zelden een zonder de andere twee.’

‘Mijn moeder zei altijd dat ik een armzalige leugenaar moest trouwen, en jij komt in aanmerking. Hoewel ik denk dat iemand anders vóór jou gaat.’

‘Sommige dingen zijn zoals ze zijn,’ zei hij rustig, ‘en andere dingen

kunnen niet gebeuren. Galad is neerslachtig omdat Egwene weg is.' Galad was zijn halfbroer, die naar de Toren was meegegaan om geoefend te worden door de zwaardhanden. Dat was een ander Andoraans gebruik. Galadedrid Damodred was een man die ervoor zorgde altijd het juiste te doen, op het ziekelijke af, volgens Min, maar Gawein vond hem volmaakt. En hij zou nooit zijn gevoelens uitspreken voor een vrouw aan wie Galad zijn hart had verpand.

Ze wilde hem door elkaar schudden om er wat verstand in te rammen, maar daar was nu geen tijd voor. Niet terwijl de Amyrlin wachtte, niet met wat ze de wachtende Amyrlin te vertellen had. Zeker niet terwijl Sahra er met of zonder kalfsogen bij stond. 'Gawein, ik ben door de Amyrlin ontboden. Waar kan ik je vinden wanneer ze met me klaar is?'

'Ik ben op het oefenveld. Alleen als ik bij Hammar op het zwaard oefen, kan ik mijn zorgen van me afzetten.' Hammar was de zwaardmeester en de zwaardhand die hem de kunst bijbracht. 'Daar ben ik meestal tot de zon ondergaat.'

'Goed. Ik kom zo gauw mogelijk. En kijk uit met wat je zegt. Als je de Amyrlin kwaad maakt, kunnen Elayne en Egwene eronder lijden.' 'Dat kan ik niet beloven,' zei hij manhaftig. 'Er is iets mis in de wereld. Burgeroorlog in Cairhien. Hetzelfde, erger nog, in Tarabon en Arad Doman. Valse Draken. Overal is narigheid of bestaan geruchten over narigheid. Ik zeg niet dat de Toren erachter zit, maar zelfs hier zijn de dingen niet wat ze horen te zijn. Of wat ze lijken. De verdwijning van Elayne en Egwene is niet het enige. Maar dat is wel het enige dat mij aangaat. Ik zal erachter komen waar ze zijn. En als er iets met hen gebeurd is... Als ze dood zijn...'

Hij keek grimmig en even vertoonde zijn gezicht weer dat bloedige masker. Er was nu meer te zien in haar visioen: een zwaard zweefde boven zijn hoofd met een wapperende banier erachter. Een zwaard zoals veel zwaardhanden droegen, met een lang gevest en een reiger op de licht gebogen kling, het teken van een zwaardmeester. Min kon niet zeggen of het zwaard aan Gawein behoorde of dat het hem bedreigde. De banier droeg Gaweins wapen van het aanvallende Witte Everzwijn, maar op een groen veld, niet het rode veld van Andor. Het bloed vervaagde, evenals het zwaard en de banier.

'Wees voorzichtig, Gawein.' Ze bedoelde het dubbelzinnig. Voorzichtig met zijn woorden en voorzichtig op een manier die ze niet kon uitleggen, zelfs niet aan zichzelf. 'Je moet heel voorzichtig zijn.'

Zijn ogen zochten haar gezicht af alsof hij iets van de verborgen betekenis had opgevangen. ‘Ik... zal het proberen,’ zei hij ten slotte. Hij trachtte te glimlachen. Bijna het lachje dat ze zich herinnerde, maar het kostte hem moeite. ‘Ik denk dat ik maar beter naar het oefenveld terug kan gaan als ik Galad bij wil houden. Het lukte me vanmorgen twee van mijn vijf partijen tegen Hammar te winnen, maar de laatste keer dat hij kwam opdagen, won Galad er drie.’ Opeens leek hij haar voor het eerst echt te zien, en ditmaal was zijn grijns echt. ‘Je zou dit soort kleren vaker moeten dragen. Het staat je goed. Denk eraan, ik ben er tot zonsondergang.’

Terwijl hij wegschreed met iets wat de gevaarlijke sierlijkheid van een zwaardhand benaderde, besefte Min ineens dat ze haar gewaad op de heupen gladstreek, en ze hield er meteen mee op. *Het Licht verblindde alle mannen!*

Sahra zuchtte alsof ze haar adem had ingehouden. ‘Wat is hij knap, hè?’ zei ze dromerig. ‘Niet zo knap als heer Galad, natuurlijk. En u kent hem persoonlijk.’ Het was slechts gedeeltelijk een vraag.

Min zuchtte ook. Het meisje zou er in het Novicekwartier met haar vriendinnen over praten. Natuurlijk was de zoon van een koningin een geliefd onderwerp, zeker als hij knap was en de uitstraling had van een held in een speelmansverhaal. En een onbekende vrouw maakte het roddelen nog spannender. Nou ja, er was niets aan te doen. Veel schade kon het trouwens niet meer doen.

‘De Amyrlin Zetel zal zich wel afvragen waarom we er nog niet zijn,’ merkte ze op.

Sahra kwam met een schok tot zichzelf. Met wijd opengesperde ogen slikte ze hoorbaar iets weg. Ze greep een mouw van Mins jurk, schoot op een deur af en trok Min haastig achter zich aan. Zodra ze binnen waren, maakte de Novice een snelle revérence en barstte paniekerig los: ‘Ik heb haar gehaald, Leane Sedai. Vrouw Elmindreda? Die de Amyrlin Zetel wil spreken?’

De lange vrouw met de gebronsde huid in de wachtkamer droeg de handbrede stola van de Hoedster van de Kronieken, een blauwe, die aangaf dat ze vroeger van de Blauwe Ajah was. Met de vuisten in haar zij wachtte ze tot het meisje klaar was en wees haar vervolgens de deur met een kortaf: ‘Het heeft lang genoeg geduurd, kind. Terug aan je werk.’ Sahra maakte een tweede revérence en vloog even snel naar buiten als ze binnen was gekomen.

Min bleef met neergeslagen ogen wachten. Haar gezicht ging nog steeds